

משקין בית השלחין פרק ראשון מועד קטן ז.

עין משפט גזר מצוה

א ד מיי פ"ח מהל' י"ט
ה"ל ה' טו"ע א"ח ס"י
מקל סעי' ג'
ס ב מיי שם טו"ע
שם:
ס ג ד ה ו מיי פ"ח
מהל' י"ט הלכה ו סג
לאון עה טו"ע א"ח ס"י
מקמ סעיף א':
ס ד מיי פ"ח מהל' י"ט
הלכה טו ו' ט"ט
מהלכות טומאת צרעת
הלכה ז':

עד כמה עך פרסה. דאין מכירין זה את זה ציורת מפרסה אפי' בלא נהר א"נ ה"פ כשיש נהר מתי קרויין מכירין עד פרסה אבל ציורת מיקרי אין מכירין ודוקא דליכא נהר: **תניא** ר"ש בן אביו אומר. לא ידענא מה הוא אם הוא תנא שלישי או שמא מילתיה דת"ק מפרש

או שמא י"ל דרבי יהודה מודה בשדה לכן הסמוכה לשדה האילן וחכמים מיירי בשדה הסמוכה לצית השלחין לא בשדה הסמוכה לצית האילן ונראה לי דגרסינן הכי בלח"ה שדה לכן מתיירין חכמים ויש ספרים שכתוב בהן שכאמרו בשדה לכן שלא כדרכו לא אמרו אלא בשדה לכן הסמוכה לעיר וקאי על דברי רבי יהודה כו':

אמר רב אשי מתניתין נמי דיקא. פסק בתוס' דלר"ז פ"ק דהלכות הכי דכותל חצר מותר לצנוטו ופירש דהיינו דוקא במקום סמוך לר"ז שיש לו לחוש לגגנים אבל צין חצר לחצר ומשום צין חצר אסור לצנוטו כדרכו:

אמר רבי נרואן דברי ר"מ במובגר. מה שפירש בקונטרס דמוסגר אסור בתשמיש המטה לא נדע מנין לו דהא תנן בפרק קמא דמגילה (ד' ט:.) אין צין מוסגר למוחלט אלא פריעה ופרימה משמע דלענין תשמיש המטה שוין דלמאן דאמר מוחלט מותר כל שכן דמוסגר מותר ולמ"ד דמוחלט אסור ה"ה מוסגר אסור דהא מוחלט מאי טעמא דאסור משום דליכא ק"ו לימי חלוטו כדאמרין בשמעתין והכי נמי ק"ו לימי הסגירו וגמרינן ימי הסגר מימי ספרו ואי משום דאין טעון פריעה ופרימה צימי ספרו נמי אין טעון פריעה ופרימה והא דקאמר ר' תנאי דמוסגר אסור בצניחא ה"ה לענין שילוח טומאה זה זה שוין ה"ה לענין תשמיש המטה הן שוין אלא לא פסיק ליה לאיסור או להיתר וגם מה שפירש בקונטרס דמוסגר אינו משתלח חוץ לג' מחנות מזה חז' צו דהא בפרק קמא דמגילה (ד' ט:.) קאמר הא לענין שילוח זה זה שוין ולפי זה קשה מאי שייך צוואה דאשתו וצוואה דעלמא דמוסגר וצמוחלט בשלמא צוואה דעלמא יש לישב שהיא טומאה טמא יקרא ופורה מצני אדם צימי חלוטו יותר מצימי הסגירו

עד כמה. מרוחקין הני תרי חורי נמלים דכי איכא נהרא ציינוהו וליכא גישרא דאין מכירין הני צחורי דהני: **עד פרסה.** אי ליכא פרסה ציינוהו אע"ג דליכא נהרא וליכא מעבר מכירין הני צחורי דהני: **נועץ שפור.** במקום שהן מזוין ומרדה האדמה וממנען אומן: **הואל.** (א) עפ"י דקל דתמרים:

דפנא. ציי"ר וקעצד גדר מדפנא ומגדל אותה מהו"י הדקל: **אר צלור.** מניח אצנים זה על גב זה: **אמר רב חסדא** לא שנו. דאמר מתני' מקרין אבל אינו צונה כדרכו: **בבבול גינה.** דליכא פסידא יתירא אי עיילי בה אינשי: **אבל בבבול חצר צונה כדרכו.** דליכא פסידא יתירא אי עיילי בה גנבי וגנבי ממוניה: **גוהא.** שוחה ונטויה: **סוסר וזונה כדרכו.** דהיינו כותל חצר מסייע ליה לרז חסדא: **מפני הסכנה.** שלא תפול על הולכי צרעות הרבים: **שלא מפני הסכנה.** לא קשיא לרז חסדא דאמר כותל חצר צונה כדרכו אע"פ דליכא סכנה: **סריץ.** לרז קשיא לרז חסדא דהא דקתני במקום סכנה היינו דקתני לה כשגוהה וצונה לה שפיר: **הא.** דקאמר רב חסדא שלא במקום סכנה צונה כדרכו כשהיא סתורה קודם לכן אבל לא סתור לה צמוע: **הסס.** במקום סכנה לסתור משום דליכא סכנה ולא יצני לצננין ליכא סכנה: א"כ. ללא צני: **ממנעין ולא ספרי.** והוי סכנה: **מפנין נמי דיקא.** כרז חסדא דגינה אינו צונה צמוע כדרכו: **אלא לאו צינה.** ובשביעית צונה כדרכו אבל צמוע אינו צונה כדרכו: **מתני' רואין אם הנגיעים להקל.** כלומר רואה הבהן נגע צרעת צמוע לטהר: **לא להחמיר.** שאם רואה הבהן שהוא טמא אינו אומר כלום שאם מטמאו נמלא מצער צמוע ורחמנא אמר (דברים טו) ושמתם בתוך: **גב' שאם אשה נוקק לו להקל אשה נוקק לו להחמיר.** כלומר מחחר שרואהו הבהן אומר צין הוא טמא צין הוא טמור: א"כ **נראין דברי ר' מאיר** במוסגר שרואין ודברי רבי יוסי צמוחלט: **בהסגר ראשון.** שאם מטהר ליה משעה ליה אי לא מטהר ליה לא מטמא ליה יותר מדממעיקרא אלא מסגר ליה פעם שניה:

עד כמה עך פרסה: רבי יהודה אומר משדה האילן כדרכו ומשדה הלבן שלא כדרכו: תנו רבנן * כיצד כדרכו חופר גומא ותולה בה מצודה כיצד שלא כדרכו גועין שפור ומכה בקורדום * ומרדה האדמה מתחתיה תניא * (ר"ש בן אביו) אומר * כשאמרו משדה לבן שלא כדרכו לא אמרו אלא בשדה לבן הסמוכה לעיר אבל בשדה לבן הסמוכה לשדה האילן אפילו כדרכו שמא יצאו משדה הלבן ויחריבו את האילנות: ומקרין את הפירצה במועד: כיצד מקרין רב יוסף אמר * א בהוצא ודפנא במתניתא תנא * צר בצרור ואינו טוח בטיט אמר רב חסדא לא שנו אלא כותל הגינה אבל כותל החצר בונה כדרכו לימא מסייע ליה * כותל * הגוהה לרשות הרבים סותר ובונה כדרכו מפני הסכנה התם כדקתני טעמא מפני הסכנה אויבא דאמרי תא שמע כותל הגוהה לרה"ר סותר ובונה כדרכו מפני הסכנה מפני הסכנה אין שלא מפני הסכנה לא לימא תיהו תיובתיה דרב חסדא אמר לך רב חסדא התם סותר ובונה הבא בונה ולא סותר התם נמי ליסתור ולא ליבני א"כ מימנע ולא סותר אמר רב אשי מתניתין נמי דיקא דקתני ובשביעית בונה כדרכו דהיבא אילימא דחצר צריכא למימר אלא לאו דגינה ואע"ג דמיוחו כמאן דעביד גמירותא לפירי שמע מינה: **מתני' ר' מאיר** אומר רואין את הנגיעים * (בתחילה) להקל אבל לא להחמיר: **נמי תניא רבי מאיר** אומר * רואין את הנגיעים להקל אבל לא להחמיר רבי יוסי אומר לא להקל ולא להחמיר אתה נוקק לו להקל נוקק לו אף להחמיר אמר רבי נראין דברי רבי מאיר במוסגר ודברי רבי יוסי במוחלט אמר רבא בטהור כ"ע לא פליגי דלא חזו ליה וא בהסגר ראשון דכ"ע לא פליגי דחזו ליה כי פליגי בהסגר

אבל לתשמיש שוין ע"כ נראה דהא דקאמר מר סבר צוואה דעלמא ניחא ליה ומר סבר צוואה דאשתו עדיף אמוחלט קאי וה"פ נראין דברי ר' מאיר צמוחלט דרואין דאי מטמא ליה תחילה נמי טמא הוא ואי מטהר ליה מאי אפקדיה דצוואה דאשתו אינו חושש דצוואה דעלמא עדיפה ליה ונראין דברי ר' יוסי צמוסגר דמטמא ליה ופסיד צוואה דעלמא שיהיה טעון פריעה ופרימה וטמא טמא יקרא וצריך לפרוש מצני אדם וגם יפסיד שיטער שעד עתה היה מפנה להיות טמור ואין מפנה עתה ליתר ונמא אחרינא סבר צוואה דאשתו ניחא ליה והכי פירשו נראין דברי ר' מאיר דרואין צמוסגר דאי מטמא ליה לא יפסיד דשניהן מוסגר ומוחלט דינם שוה חוץ מפריעה ופרימה ובהן הפסד אינו חושש אפי' קרינא ליה הפסד צוואה דעלמא כדפי' אינו חושש אלא צוואה דאשתו אבל מוחלט אין רואין דאי מטהר ליה יפסיד צוואה דאשתו דקסבר צוואה דאשתו עדיפה ליה מצוואה דעלמא וקאמ' ק"ל מהו נראין דברי ר"מ ה"ה לית ליה לרזי מאיר כלל דהכהן מחויב לומר ואי צני שתיק ור' * קסבר דלעולם כהן אינו רשאי לשמוק כלל ולדברי ר' לא תמלא בשום אדם רואין להקל ולא להחמיר דאינו רשאי לשמוק כלל והכי הוה ליה למימר נראין דברי ר' יוסי כו' ואין נראין דברי ר' יוסי כו' אימא בשמעתין דטיפת חלב (חולין ד' קט:.) **בהסגר ראשון** בואי ע"מא לא פליגי. מה שפירש בקונטרס צנוק הסגר ראשון ומשום הכי רואין אי טמור שפיר ואי עומד צעניו תחילה נמי צנית הכלל היה עומד וקשה דלמא פשה הנגע ויהיה טמא מוחלט והכי משמע בנגעים פ"א דארבע מראות הללו מצטרפין זה עם זה לפטור את העומד סוף שצו שני להחליט את שגול צו מחיה או שער לכן בתחילה צנוק שצו ראשון או צנוק שני לאחר הפטור להחליט את שגול צו פסיון צנוק שצו ראשון או צנוק שצו שני ויש לפרש בהסגר ראשון כ"ע לא פליגי דחזו ליה הוי הטעם משום דלטהרו או לטמאו לא שייך למדרש עד שעה שצריך לטמאותו דהיינו צנוק שני אבל צנוק הסגר ראשון הוא להסגיר עוד ולא יטמאו וכל זה דומק לכן נראה דברי רבינו יצחק בהסגר ראשון היינו תחילת הסגר ראשון שיכול לשמח בהן דהא לא שייך לטהרו או לטמאו בהסגר שני והוא בתחילת הסגר שני שמא אינו יכול לשמוק והוא הדין צנוק הסגר שני: לטהרו

(א) ג'ל ומגדל כ"ק אי בתוס' פ"ח וי"א בשלמותן. (ב) [למקמן ד.]. (ג) [למקמן ד.]. (ד) [מסופא פ"ח למקמן ד.]. (ה) [בגוהה וי"א בשלמות וי"א בתוספתא ולמקמן ד.]. (ו) [מסופא פ"ח].

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה הו"ה הרזי דקל הסד' ומה"ר דפנא עפ"י עין שקורין לר"ר ופרי שלו קורין ביי"ש וקעצד גדר: (ב) תוס' ד"ה אמר רבי טו' ואי צני שתיק ורבי יוסי קסבר דלעולם כו' ולדברי ר' יוסי לא תמלא: (ג) ד"ה בהסגר כו' תחילת הסגר ראשון שיכול לשמוק דהא:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה אמר רבי נראין וכו' אריך פריעה ופרימה כשחזא מוחלט וסמא שפא יקרא. עין מו"ט פ"ח מ"ז דמגילה:

הגהות הגר"א

[א] ג' בהסגר שני צ"ע ל"פ דחזו ליה כי פליגי בהסגר ראשון כ"ל:

לעני רש"י

ביי"ר [חור"ר] דפנא.

מוסף רש"י

הגוהה. מטה (סוכה טה:).

רבינו הגנאל

וכמה יתא בין חזר לתור פרסה. ר' יהודה אומר צין משדה הלבן כדרכו ומשדה האילן שלא כדרכו. ת"ר כיצד כדרכו חופר גומא ותולה בה מצודה. כיצד שלא כדרכו נעץ שפור ומכה בקורדום ומרדה בעפ"י תחתיה. ומקרין פירצה במועד. רב יוסף אמר בהוצא ודפנא, במתניתא תנא צר בצרור, כלומר כותל חצר חכמים זו על גב זו, ואינו טח בטיט. אמר רב חסדא לא שנו משקין את הפירצה אלא כותל גינה (א) אבל כותל חצר שגפל בונה כדרכו. אמר רב אשי מהנ"י נמי דיקא דעל כותל גנה אמרה המשנה ומקרין את הפירצה במודע, דקתני ובשביעית בונה כדרכו, אי צוואה דחצר צריכא למימר נמא בשביעית וכי בנין בשביעית מי אסיר, אלא לאו דגינה ואע"ג דמיוחו כמאן דעביד גמירותא לפירי. תניא כותל הגוהה לרשות הרבים סותר ובונה כדרכו מפני הסכנה שלא יפול על בני אדם. מתני' ר' מאיר אומר רואין את הנגיעים כו'. תניא ר' מאיר אומר רואין את הנגיעים להקל, כדי לטהרו, אבל לא להחמיר. נ"י יוסי אומר לא להקל ולא להחמיר, שאם אתה נוקק לו להקל אתה נוקק לו להחמיר. שגא' לטהרו או לטמאו. אמר ר' נראין דברי ר' מאיר במוסגר כי רואין להקל טמור, אבל לא להחמיר שאם יראה כי הוא טמא ישמוק, ואוקמה רבה

(א) אלו תיבות המוקפים נראה שמוסרות הם.